

Rekonstrukce vybraných alejí Libereckého kraje – komunikace č. III/27924

0. Průvodní zpráva

Dílo: Rekonstrukce vybraných alejí Libereckého kraje – komunikace č. III/27924		 Agentura regionálního rozvoje, spol. s r. o. U Jezu 525/4 460 01 Liberec www.arr-nisa.cz
Stupeň dokumentace: Realizační, VZ	Objednatel: Krajská správa silnic Libereckého kraje, příspěvková organizace	Datum / Verze: 5/2020, Aktualizace 05/2021 pro VZ
Obsah: PRŮVODNÍ ZPRÁVA		Autor: Ing. Miluše Portlová, DiS.
Část: 0.	Měř:	Číslo zakázky:

Obsah

0. Základní údaje	4
1. Cíle projektu	5
2. Soulad projektu a strategií	5
3. Vymezení řešeného území	5
4. Popis a posouzení stávajícího stavu	7
5. Zdůvodnění potřeby realizace opatření	9
6. Negativní vlivy v průběhu realizace.....	9
7. Návaznost na jiná opatření	10

0. Základní údaje

Investor:

Krajská správa silnic Libereckého kraje, příspěvková organizace
České mládeže 632/32, Liberec 6, 460 06
IČ: 70946078

Zodpovědná osoba: Ing. Jan Růžička, ředitel
Tel: 488 043 246, e-mail: jan.ruzicka@ksslk.cz
ID datové schránky: bdnkk7w

Projektant:

ARR – Agentura regionálního rozvoje spol. s r.o.
U Jezu 525/4, 460 01 Liberec
IČ: 48267210

Zodpovědná osoba: Ing. Petr Dobrovský, jednatel
Tel: +420 602 342 934, e-mail: p.dobrovsky@arr-nisa.cz
ID datové schránky: njmndgs

Řešitelský tým:

Ing. Petr Dobrovský
Ing. Miluše Portlová, DiS., tel: +420 607 115 120, e-mail: m.portlova@arr-nisa.cz

Datum zpracování:

1/2020 – 5/2020, formální aktualizace 05/2021

Lokalita:

Liberecký kraj, okres Semily
• Silnice č. III/27924 – Všeň – hranice LK

Stupeň dokumentace:

Dokumentace je zpracována v rozsahu:

- pro podání žádosti do Operačního programu životní prostředí dle Pravidel pro žadatele a příjemce podpory
- pro výběr zhotovitele
- pro provedení vlastní realizace

1. Cíle projektu

Oblast Všeň a okolí je historicky velmi intenzivně zemědělsky využívána, vyskytují se zde rozsáhlé zemědělské plochy a pastviny. Menší zelené enklávy, remízy a jiné obdobné plochy zeleně, v důsledku scelování pozemků z krajiny prakticky vymizely. Aleje ovocných stromů se často stávají jediným biotickým prvkem a útočištěm pro živočichy v této antropogenní a intenzivně zemědělsky využívané krajině. Silniční zeleň daného území charakterizují především aleje starých ovocných stromů. Většina stromů stávajících alejí vyžaduje postupnou náhradu či komplexní obnovu. **Hlavním cílem daného projektu je především obnovit alej ovocných stromů, kterou dnes tvoří pouze její fragmenty. Projekty na rekonstrukci vybraných alejí Libereckého kraje mají společný cíl, kterým je zlepšit stávající neuspokojivý stav silniční zeleně alejového charakteru podél vybraných úseků komunikací v rámci Libereckého kraje.**

Navrhovaná opatření vedou jednoznačně ke zlepšení stavu lokality, podpoře životaschopnosti stávající zeleně, zajištění zachování původních druhů (př. staré a původní odrůdy ovocných stromů). Opatření jsou dále zaměřena na zvýšení početnosti druhů a dlouhodobé zachování a obnova hodnotných krajinných prvků na lokalitě.

2. Soulad projektu a strategií

Předkládaný projektový záměr přispívá k realizaci cílů oblasti podpory 4.3. Posílit přirozené funkce krajiny, v rámci Operačního programu Životní prostředí. I proto jej lze považovat za konzistentní s cílem Státní politiky životního prostředí, Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky a Strategickým rámcem udržitelného rozvoje České republiky, Státní politikou životního prostředí ČR.

Projekt je dále v souladu s Koncepcí ochrany přírody Libereckého kraje a vychází z Prvotní analýzy stavu silniční zeleně ve vybraných oblastech Libereckého kraje (KSS LK, 6/2019). Tato dokumentace byla zpracována z důvodu zjištění výskytu a celkového stavu alejí ve čtyřech oblastech Libereckého kraje, kterými jsou: Hodkovicko/Českokubsko, Rychnov u Jablonce/Frýdštejn a okolí, Semily/Vysoké nad Jizerou a Vyskeř, Kacanovy, Všeň a okolí. Potřebnost zásahů zde byla rozdělena na priority I – III. Předmětný projekt vychází z této koncepce a v rámci potřeby byl zařazen do PRIORITY I, tedy do skupiny silniční zeleně vyžadující akutní zásah.

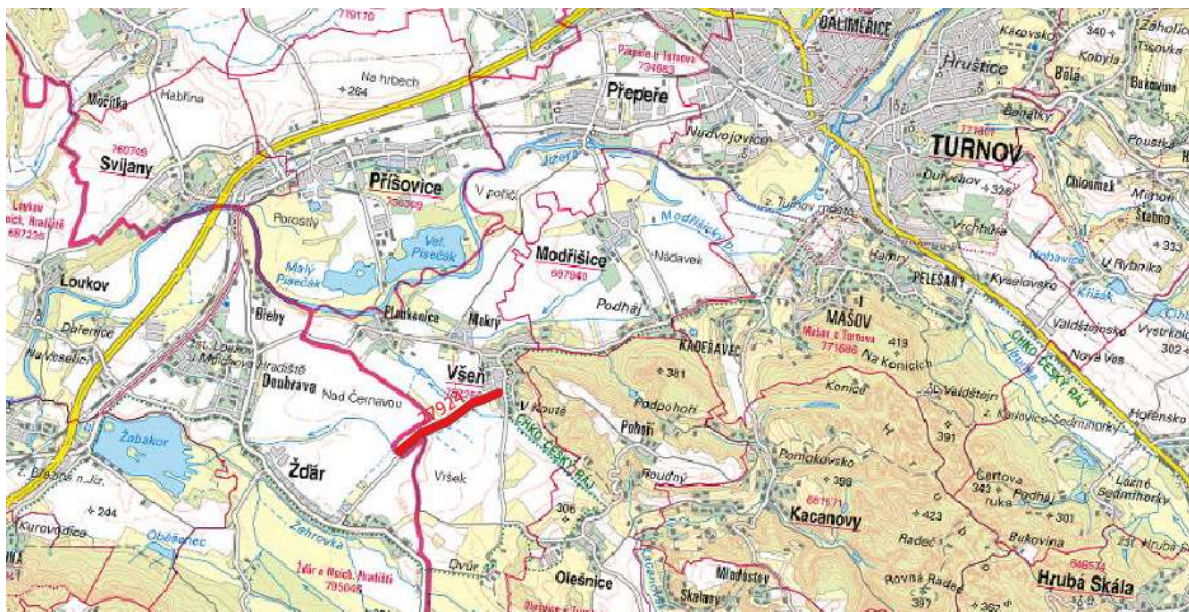
Výše uvedená analýza je součástí komplexního systému péče o silniční zeleň v rámci Libereckého kraje, kterou provádí Krajská správa silnic Libereckého kraje, p.o. Jedná se již o třetí analýzu stavu silniční zeleně, na kterou vždy navazují konkrétní projektové dokumentace a následná realizace záměrů. Předcházející analýzy byly zaměřeny na oblast Novoborska (Prvotní analýza stavu silniční zeleně v oblasti Novoborska, 5/2018) a Frýdlantska (Plán péče o silniční zeleň na Frýdlantsku, 2012), kde byla již většina záměrů realizována.

3. Vymezení řešeného území

Řešená komunikace je následující:

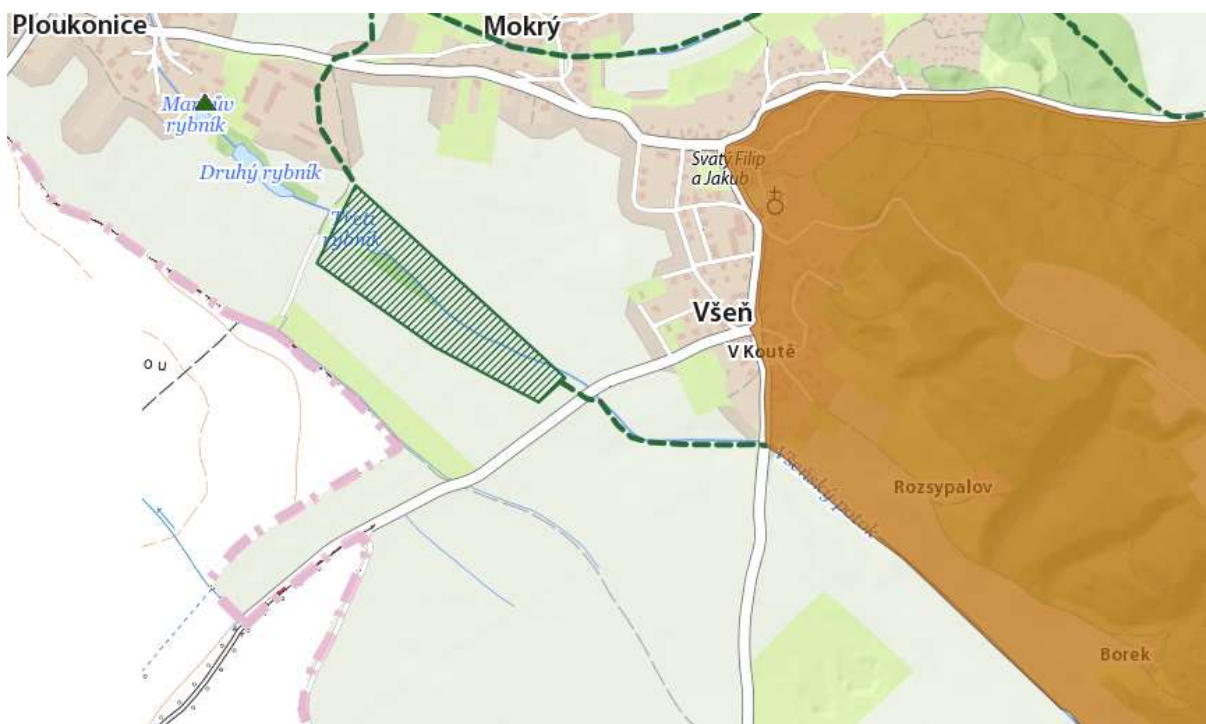
- Silnice č. III/27924 – Všeň – hranice LK

Jedná se o krátký úsek komunikace, který prochází mezi zemědělsky intenzivně využívanými pozemky. Terén je rovinatý. Řešený úsek komunikace má délku 1,2 km.

Vymezení řešené komunikace. Detailně je zakresleno v přílohách projektu.

Projektové řešení se dotýká více pozemků. Přehled dotčených pozemků společně s výpisy z katastru nemovitostí jsou součástí samostatné přílohy. Řešená komunikace není součástí žádného maloplošného ani velkoplošného zvláště chráněného území, ani území soustavy NATURA 2000. Prvky územního systému ekologické stability křížují komunikaci v jednom místě, jedná se o lokální biokoridor vedený podél Všeňského potoka. Alej není registrovaný významný krajinný prvek. Výskyt zjištěných zvláště chráněných druhů je součástí výčtu samostatného biologického posouzení (viz příloha).

Úsek komunikace, vymezený ÚSES (zdroj: <http://geoportal.kraj-lbc.cz/ochranaprirody>)

Projekt není v kolizi s ostatními zájmy chráněnými dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

4. Popis a posouzení stávajícího stavu

Při výjezdu z obce Všeň tvoří silniční zeleň jednostranné stromořadí jabloní, na které navazuje již oboustranná alej. Proluky jsou nepravidelně velké, před hranicí krajů se opět spíše jedná o jednostranné stromořadí. Jabloně rostou v zeleném pásu ve vzdálenosti cca 4 - 5 m od zpevněné hrany komunikace.

Zastupujícím druhem, který tvoří kostru aleje, jsou již zmíněné jabloně domácí (*Malus domestica*). V aleji se dále nachází několik jedinců švestky domácí (*Prunus domestica*) a jeden zástupce rodu vrba – vrba jíva (*Salix caprea*).

Alej na určitých úsecích komunikace působí jako relativně pravidelný liniový prvek zeleně. Stav jedinců je však často na hraně odumírajících či havarijních stromů. Stromy v aleji, především zmíněné jabloně, jsou dle fyziologického stáří ve fázi dospělých až senescentních stromů. Prakticky u každého jedince se vyskytuje defekt, a to buď menšího rozsahu, nebo takový, který již narušuje statiku stromu. Nejčastěji trpí dřeviny velkými nezhojenými ranami po ořezu větví ze strany komunikace i ze strany od pole. Z těchto ran postupem času vznikají dutiny, neodborný ořez deformuje přirozený habitus stromů. Často se objevují zlomy větví v koruně, vyskytují se plodnice dřevokazných hub, patrný je i výrazný ústup vitality. Švestky, které se v aleji vyskytují, jsou naopak mladé vitální dřeviny s dlouhodobou perspektivou.

Celkový stav stromů v aleji je špatný. Hodnota liniové zeleně, tedy aleje jako celku, je s ohledem na okolní intenzivně zemědělsky využívanou krajinu s absencí roztroušené zeleně, vysoká. V rámci dokumentu „Prvotní analýza stavu silniční zeleně ve vybraných oblastech Libereckého kraje“ byla rekonstrukce aleje zařazena do PRIORITY I, tedy do skupiny alejí vyžadující akutní zásah.

Stromy rostoucí podél komunikace byly inventarizovány, zakresleny do mapových podkladů, došlo k určení jejich detailních dendrometrických parametrů a bylo provedeno odborné posouzení jejich stavu. **Jednotlivé vlastnosti jsou uvedeny v inventarizačních tabulkách, stávající stav je patrný i z přiložené fotodokumentace.** Jedná se tak o dostatečně přesné zhodnocení stávajícího stavu dřevin na lokalitě.

Z hlediska využívání jde o funkční typ zeleně s nízkými až minimálními nároky na péči - třída 4

Třída	Popis
1	Mimořádné nároky na péči na zvláště exponovaných stanovištích v centrálních a centru blízkých oblastech s významem utvářejícím vzhled města či obce.
2	Průměrné nároky na péči u všech ploch zeleně, pokud nejsou zařazeny do 1 třídy. Typicky zpravidla zahrnuje zeleň bydlení jako funkční typ zeleně s nejvyšším podílem v systémech zeleně sídel.
3	Nízké nároky na péči, odlehlé objekty, špatně přístupné části parků, plochy ležící ladem. Zpravidla funkční typy krajinné zeleně na území města.
4	<i>Plochy neudržované zeleně nebo udržované pouze příležitostně.</i>

Celkovou hodnotu stability lze charakterizovat stupněm 4.

Stupeň	Popis
1	Plochy se stromy bez zásadních staticky významných defektů
2	Plochy se stromy s defekty řešitelnými běžným péstebním zásahem

3	Plochy se stromy s patrným výskytem defektů, které je nutné řešit speciálními stabilizačními zásahy (například stabilizační řezy, vazby).
4	<i>Plochy se stromy s patrným výskytem selhání. Omezená možnost stabilizace pěstebními zásahy.</i>
5	Plochy s havarijním stavem stromů. Významný podíl výskytu rozpadajících se stromů bez možnosti stabilizace.

Hodnota cíle pádu charakterizuje intenzitu provozu osob a automobilů - stupeň 3

Stupeň	Parametr		
	Frekvence provozu	Typ komunikace	Hodnota majetku
1	konstantní provoz osob >35 za hodinu	dálnice, silnice I. třídy a hlavní ulice v zastavěném území	riziko vzniku škod na nemovitostech převyšující 2.000.000 Kč
2	provoz osob mezi 10 a 35 za hodinu, hřbitovy	silnice II. třídy a frekventované ulice v zastavěném území, parkoviště	riziko vzniku škod na nemovitostech mezi 500.000 a 2.000.000 Kč
3	<i>provoz osob mezi 1 a 10 za hodinu</i>	<i>méně frekventované silnice nebo silnice s horší viditelností</i>	<i>riziko vzniku škod na nemovitostech mezi 80.000 a 500.000 Kč</i>
4	provoz osob do 1 za den	méně frekventované silnice s dobrou viditelností	riziko vzniku škod na nemovitostech mezi 5.000 a 80.000 Kč
5	provoz osob v řádu 1 za den	silnice bez obecného přístupu (firemní, soukromé), zemědělské cesty	riziko vzniku škod na nemovitostech mezi 400 a 5.000 Kč
6	provoz osob v řádu 1 za týden	žádný provoz automobilů	riziko vzniku škod na nemovitostech pod 400 Kč

Sklonitost terénu 1

Sklonitost terénu je jedním z faktorů, určujících finanční náročnost provedení některých pěstebních zásahů. Určuje se jako parametr převážně charakterizující základní plochu. V řešených plochách se jedná o kategorii 1.

Stupnice:

1. *rovina – sklon do 1:5,*
2. mírný svah – sklon 1:5 až 1:2,
3. svah – sklon 1:2 až 1:1.

5. Zdůvodnění potřeby realizace opatření

Odůvodnění potřeby opatření vychází z provedené podrobné inventarizace, která na vymezeném úseku komunikace v rámci řešení projektu proběhla. Na základě takto získaných dat byla definována potřeba a naléhavost případného zásahu a následně stanoven i způsob a rozsah ošetření.

Celkem inventarizováno: 82 ks stromů a 1 skupina náletů stromů a keřů

Opatření:

- **SO1 – kácení - 46 ks stromů** – (není součástí žádosti do OPŽP)
- **SO2 – Ošetření - 36 ks stromů** _ v rámci OPŽP
 - Řez bezpečnostní
 - Řez zdravotní
 - Řez zmlazovací hluboký
 - Řez sesazovací
 - Řez výchovný
 - Odstranění výmladků
 - Úprava průjezdného profilu
- **SO3 - Výsadby – celkem 155 ks** (115x jabloň, 40x švestka) _ v rámci OPŽP
- *SO4 – Odstranění náletu – nebylo navrženo*
- **SO5 – Následná péče – 3 roky po výsadbě** (zajišťuje zhotovitel), 10 let udržitelnost projektu dle podmínek OPŽP (zajišťuje KSS LK)

Detaily výstupů z inventarizace a návrhy opatření jsou dále popsány v technické zprávě včetně všech příloh.

V rámci inventarizace byly navrženy stromy ke kácení. Ke kácení byly určeny dřeviny ve špatném zdravotním stavu, neperspektivní a se sníženou provozní bezpečností. Kácení není součástí žádosti do OPŽP.

Detaily technologie výsadby, použitých odrůd a postupu provedení následné péče, je uvedeno v technické zprávě a dalších přílohách projektu. V rámci projektu je kladen důraz na správné založení aleje a pečlivost provedení následné povýsadbové péče. Ta je nepostradatelnou a zásadní součástí celkové obnovy aleje a její důsledné provádění je podstatou pro dlouhodobou perspektivu kvalitní silniční zeleň na lokalitě.

Cílem navržených opatření je celková obnova aleje a zachování hodnotného krajinného prvku české krajiny. Lze jednoznačně očekávat přínos pro zvýšení ekologické stability a biodiverzity v rámci dotčené lokality i v jejím bezprostředním okolí. Cílovým stavem na lokalitě je dobrý stav silniční zeleně s dlouhodobou perspektivou.

Realizací projektu nedojde k nevratnému negativnímu ovlivnění nebo zásahu do biotopů zvláště chráněných nebo ohrožených druhů rostlin a živočichů. Navržená opatření směřují jednoznačně k pozitivní změně (zlepšení) stavu na řešeném úseku. Projekt má charakter obnovného managementu.

6. Negativní vlivy v průběhu realizace

V průběhu realizace nelze očekávat žádné významné negativní vlivy nebo dopady na přírodní prostředí řešené lokality. Klíčové je pouze směřování vlastní realizace opatření do období, které je v souladu se standardy AOPK.

Opatření budou provedena odbornou arboristickou firmou s požadavkem na vysokou kvalitu provedení. Nezbytností je provádění prací v souladu se schválenými Standardy AOPK – **Výsadba stromů**, Řada A (SPPK A02

001:2013), **Péče o funkční výsadby ovocných dřevin**, Řada C (SPPK C02 005:2016), **Řez stromů**, Řada A (SPPK A02:2015).

Veškeré zásahy budou prováděny v souladu s podmínkami danými stanovisky a rozhodnutími příslušných správních orgánů.

Vzhledem k tomu, že se jedná o úsek silnice III. třídy, bude třeba dbát na zvýšenou bezpečnost při práci a neohrožení bezpečnosti silničního provozu.

7. Návaznost na jiná opatření

Cílem investora je postupná obnova a péče o aleje v Libereckém kraji. Po mnoha ošetřených alejích na Frýdlantsku, vycházející z koncepčního dokumentu **Plán péče o silniční zeleň na Frýdlantsku, 2012**, byla iniciativa obnovy alejí přesunuta na oblast Novoborska. Péče o silniční vegetaci, respektive aleje dané oblasti, vyplývá z koncepčního dokumentu – **Prvotní analýza stavu silniční zeleně v oblasti Novoborska z 5/2018**. Na tento dokument plyně navazuje **Prvotní analýza stavu silniční zeleně ve vybraných oblastech Libereckého kraje (KSS LK, 6/2019)**. Tato dokumentace byla zpracována z důvodu zjištění výskytu a celkového stavu alejí pro čtyři oblasti Libereckého kraje, kterými jsou: Hodkovicko/Českosudsko, Rychnov u Jablonce/Frýdštejn a okolí, Semily/Vysoké nad Jizerou a Vyskeř, Kacanovy, Všeň a okolí.

Výše uvedené koncepční dokumentace jsou součástí komplexního systému péče o silniční zeleň v rámci Libereckého kraje, kterou provádí Krajská správa silnic Libereckého kraje, p.o. Jedná se již o třetí analýzu stavu silniční zeleně, na kterou vždy navazují konkrétní projektové dokumentace a následná realizace záměrů. Tento projekt navazuje na investorem (nebo jeho zřizovatelem – Libereckým krajem) již realizované projekty v minulých letech.

Z prostředků Operačního programu životní prostředí byly realizované následující projekty:

- 29. výzva
Rekonstrukce vybraných alejí na Frýdlantsku – III/03511, II/291
CZ.05.4.27/0.0/0.0/16_029/0002518
- 32. výzva
Silniční zeleň Frýdlantsko III/2909 a III/2919
CZ.05.4.27/0.0/0.0/16_032/0002775
- 59. výzva
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/2907 - I. etapa, č. III/2917
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006071
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/2915
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006069
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/2918, III/29110
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006058
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. II/291
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006070
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/2911
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006038
- 93. výzva
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/03512 a III/0352
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_093/0008035

Ve fázi přípravy na realizaci jsou následující projekty:

- 108. Výzva

Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/0352 II. část a komunikace č. III/2904

CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008834

Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/0353

CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008821

Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/2901

CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008822

Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/29015 I. část

CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008823

Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/29110 II. část

CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008824

Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/2914 a III/2903

CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008838

- 131. Výzva

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. II/262 a III/26847

CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010824

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/2628 a III/26210

CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010825

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/2626

CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010748

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/26212

CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010822

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/26215

CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010749

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/27011

CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010823